

Ahojte, som Aida Varga, odborná vedúca programu Nadácie Hintalovon. A toto je náš projekt, ktorý sa realizuje v rámci projektu KIDSAFEDU – online bezpečnosť detí v prihraničnej oblasti, ktorý sa týka online bezpečnosti pre pedagógov.

Kód nášho projektu je: SKHU/WETA/1901/4.1/317. Ešte je dôležité poznamenať, že materiál a téma našej série videí nemusí zohľadňovať oficiálne stanovisko Európskej únie. A teraz sa pozrime na to, o čom sa budeme rozprávať.

Dnes sa spoločne zamyslíme nad tým, ktoré témy sa môžu do popredia dostať v triede, s ktorými sa môžeme stretnúť ako pedagógovia, vôbec či pedagóg má úlohu v digitálnej výchove a ako sa jej vie zhostiť čo najoptimálnejšie.

V súvislosti s výchovou sa častokrát dostane do popredia konflikt medzi rodičmi a školou, koho je to vlastne úloha. Častokrát obe strany ukazujú na seba, a dieťa ostáva osamotené niekde medzi nimi. V najoptimálnejšom prípade je to spoločná zodpovednosť. Rodič postaví základy, individuálne poskytuje informácie o digitálnom svete, o internete, o sexualite, alebo o akejkoľvek otázke, ktorá aktuálne dieťa zaujíma, šité na mieru podľa potrieb dieťaťa. Oproti tomu je úloha školy oveľa viac prevencia, aby na také otázky, ktoré zaujímajú deti alebo triedu či už z hľadiska ich veku alebo charakteru triedy, našli odpovede, riešili konflikty.

Napríklad ak chlapcov pristihnú pri tom, že v zadnej lavici pozerajú porno, je potrebné zorganizovať hodinu sexuálneho vzdelávania. Ak sa v triednej skupine rozbehne istý cyberbullying a ak sa niekomu vysmievať, postujú o ňom fotky, aby bola škola schopná na to dať odpoveď, napríklad tým, že pre deti zorganizuje program rozvíjajúci empatiu, senzitivizujúci program.

Stretávame sa aj s takým presunom zodpovednosti, že to, čo sa deje na internete, to nie je vecou pedagóga, školy, ale je to vec rodičov. Pretože to, čo sa deje na internete, predsa len nejakovo vplýva na triedny kolektív, a nejakovo sa o tom predsa len komunikuje či už na hodinách alebo v škole, predsa len to takýmto spôsobom je aj zodpovednosťou pedagóga. Teda čo si s tým počať, ako vieme pomôcť deťom?

V prvom rade je dôležité, aby sme vôbec zistili, ak takáto situácia nastane, ak napríklad v triednej skupine dochádza k šikanovaniu, ak sa objavujú pornofilmy, alebo ak je v kurze určitý akceptovaný obraz o ideálnom tele, alebo ak sa každý hrá tú istú hru, alebo existuje populárny influencer, existuje množstvo spôsobov na to, ako sa digitálny svet môže stať aktuálnym v živote danej triednej skupiny.

Je úžasné, ak vieme na tieto aktuality nájsť odpoveď, ak sa o nich povedzme vieme začať zamýšľať spolu s deťmi, vieme sa s nimi porozprávať o tom, čo ich aktuálne zaujíma, že podľa nich v danej otázke čo je pozitívne, čo je negatívne, spolu sa s nimi vieme o týchto veciach zamyslieť, vie to posunúť dopredu celú triedu. Je veľmi super, keď toto spoločné rozmýšľanie vieme zrealizovať tak, aby deti mohli prísť s vlastnými nápadi, s vlastnými myšlienkami, teda v určitej atmosfére dôvernosti, nemusia sa obávať toho, že ak sa povedzme podelia o svoje myšlienky, od tej chvíle budú na každej hodine matematiky alebo maďarčiny dostávať pätky, ale môžu smelo povedať svoje názory v súvislosti s danými otázkami, veď to im pomáha v tom, aby sa rozvíjali, a častokrát sa veľa naučia aj od seba navzájom.

V súčasnosti je veľmi veľa dobrých dokumentárnych filmov, seriálov, ktoré môžeme premietnuť triede a v tejto súvislosti sa môžeme spoločne zamýšľať o otázkach súvisiacich napríklad s tým, nakoľko trendy je určitá situácia, alebo čo si myslia mladí o lajkoch, je super, ak poznáme okruh záujmov našej triedy, ak vieme, o ktorého aktuálneho influencera sa zaujíma práve teraz skupina detí, alebo aké hry rady hrajú, jednoducho ako sú na tom v oblasti digitálnej bezpečnosti.

Častokrát sa do popredia dostane, ako som to už spomínala v jednom z predchádzajúcich videí, otázka nepravdivých správ, pretože deti veľmi vyrušujú nepravdivé správy a už sa naučili, ako odfiltrovať falošné profily, ale na to, aby vedeli, ako filtrovať napríklad nepravdivé správy, majú ešte častokrát málo vedomostí. Toto môže byť témou napríklad hodiny maďarského jazyka alebo hodiny informatiky, poprípade triednickej hodiny, ale je super, ak sa spolu s deťmi vieme spoločne zamyslieť aj nad týmito témami.

V podstate je pre nás ako pre pedagógov nevyhnutné, aby sme mali dostatočnú bázu informácií, či už o internete alebo o otázkach s ním súvisiacich. Ale obrovskú moc má aj to, keď ako pedagógovia tiež nevieme úplne na 100% všetko, ale deťom sme príkladom v tom, že je možné urobiť chybu, ak urobia chybu, je treba si ju priznať, a majú miesto, kam sa môžu obrátiť či už so žiadosťou o pomoc alebo informácie. Je super, ak vieme v triednom kolektíve spoločne zozbierať také informačné platformy, na ktoré sa môžeme obrátiť, kde vieme, že nájdeme informácie, ktorým môžeme veriť, ktoré nás nezavádzajú, alebo ak aj deti môžu prispieť svojimi nápismi, tým pádom si vedia pomôcť aj navzájom, čo tomuto okruhu otázok dodá ešte väčšiu silu.

Ako pedagógovia máme častokrát úlohu aj vzdelávanie rodičov. Samozrejme existujú ťarchy, ktoré si nevieme zobrať na naše plecia, ale napríklad veľa pomôže, ak máme zbierku internetových stránok, telefónnych čísiel, platforiem na Instagrame alebo Facebooku, ktoré sú podľa nášho názoru pre rodičov vierohodné, odporučme im ich. Môžeme ich zverejniť aj počas triednickej hodiny, ale môže to pomôcť aj diskusii v domácom prostredí, pomôže to aj v našej práci, respektíve takto vieme vytvoriť aj určité spoločenstvo medzi rodičmi a pedagógom.

Je určite vhodné diskutovať o digitálnej výchove aj na zasadnutiach učiteľského zboru, spolu sa zamyslieť nad tým, ako vieme čo najlepšie pomôcť deťom.

Možno sa to na prvé počutie zdá priveľa, toto obrovské množstvo príležitostí, ktoré môžeme naplniť, uskutočniť, ale je veľmi dôležité, aby sme si znova a znova pripomínali, že je možné robiť chyby, je možné sa pýtať, a že digitálne vzdelávanie je proces učenia nielen pre deti, ale aj pre dospelých. Teda stále je kam sa rozvíjať, kam sa obrátiť, s prosbou o pomoc.

Prajem vám, aby ste našli svoj vlastný hlas, aby ste našli tú formu, ako budete vedieť čo najlepšie komunikovať s deťmi o digitálnom svete, o bezpečnosti, o hrozbe, a aby ste im takto vedeli pomôcť v tom, aby sa cítili v bezpečí.

Prajem vám všetko dobré. Ahojte.